

Ярослава-Ірина Філь (*22 січня 1925 — 30 листопада 2014) — українська лікарка та зв'язкова в роки Другої світової війни, громадська діячка. Учасниця боротьби у складі Української Повстанської армії, довголітня очільниця відділу Об'єднання українських жінок у Німеччині в Мюнхені.

Ярослава (Слава) Філь ще у шістнадцять років вступила до юнацького підрозділу Організації українських націоналістів. 1942 року перебирається до Львова, де навчалася на курсах для української молоді. Водночас навчалася на санітарних курсах ОУН. У 1943 році стала членом цивільної мережі УПА, отримавши псевдо «Марта».

Спочатку допомагала з облаштуванням, харчами Любачівському загону самооборони, що боронив українські села від польських збройних формувань. Влітку 1944 року пройшла вишкіл радіооператорів. У кінці 1944 року стає однією із зв'язкових на Равинщині та Любачівщині. У 1946 році її родину переселено до міста Вінники і в тому ж році вона очолила Український Червоний Хрест на Лемківщині, де і познайомилась з майбутнім чоловіком Миколою Філем. Через декілька місяців після Акції „Вісла“, в 1947 році, їй вдалось перебратися з Польщі до України, а потім знову через Варшаву до Аугзбургу, південна Німеччина, куди потрапила вже в 1948 році. Трохи пізніше переселилась до Мюнхену, зразу ж ступила до філософського факультету Українського Вільного Університету (УВУ), де вивчала українську літературу. Тоді вона мешкала у школі Фіріхшуле по вулиці Фіріхштрассе, яка була призначена для колишніх в'язнів гітлерівських таборів. У 1950 році пані Слава одружилася з Миколою Філем. У 1951 стала працювати в Блоку Народів (АБН) - секретарем у його голови Ярослава Стецька. 1957 року стала членом Об'єднання українських жінок у Німеччині, почавши з секретаря відділу Мюнхен, закінчивши головою цього відділу. З 1958 року стала працювати в українській суботній школі. Водночас була однією з виховательок у Спілці української молоді в Німеччині.

1960 року стала директором суботньої української школи у Мюнхені (до 1989 року). 1970 році обрано головою церковної організації Світського Апостолату жінок у Німеччині (член організації з 1968 року).

Пані Ярослава відвідувала Європейські конференції та Річні Наради СФУЖО, де б вони не проводились, в Парижі, в Кошицях, в Талліні, в Києві, в Римі, де всюди радо стрічалась із своїми посестрами і друзями ще з юних років. На I-ому Світовому Конгресі Союзу Українок України (СУУ) в Івано-Франківську в 1994 році виголосила слово від нашого Об'єднання. Бути на щорічних відзначеннях звільнення концтабору Дахау, Ебензе і Маутгаузен було її обов'язком. Не пропускала традиційні листопадові відвідини могил молодих українців, похованих в містечку Лауфен. Далека дорога до колишнього жіночого концтабору Равензбрук за Берліном в 2004 році не була їй перешкодою, коли Головна Управа організувала символічний акт перепоховання українських в'язнів. Брала участь в Жіночому З'їзді в Ганновері, де мала нагоду представити присутнім свою книжку споминів під назвою „Поглянувши в минуле“. Була довголітньою працівницею в Спілці Української Молоді (СУМ). Споминаючи енергійну, працьовиту, світлу українку Ярославу Філь, її праведний життєвий шлях, відзначений безліччю нагород, слід особливо згадати про отриманий нею Папський Орден „Pro Ecclesia et Potifici“ в 1994 році за її заслужену, невтомну працю при церкві та громаді.

Двадцять років очолювала церковну організацію „Світський Апостолят Жінок у Німеччині“ (САЖН).

